

**Väärtpaberituru seaduse muutmise
ja sellega seondvalt teiste seaduste muutmise seadus**

II kooskõlastusringi kommentaarid

Märkus	RAM vastus
Justiitsministeerium	
<p>1. Tegime esimesel kooskõlastusringil märkused vastutuse sätetes kavandatud karistusmäärade kohta. Seletuskirja on täiendatud ning selgitatud, miks konkreetsete sätete puhul on mõistlik juriidilise isiku karistusena kuni 400 000-eurone rahatrahv. Leitakse, et karistamine niivõrd kõrges määras nagu teiste väärtpaberituru seaduse (VPTS) väärteokoosseisude puhul ei ole põhjendatud. Samas mõeldakse, et üldjuhul ei järgne normi rikkumise korral kohe väärteomenetlust. Väärteomenetlust rakendatakse üksnes süstemaatiliste ja korduvate eksimuste korral või kui ettekirjutus ja sunniraha ei ole viinud normi rikkumise lõpetamiseni. VPTS § 234.1 sätestab sunniraha suuruse. Lõike 3 kohaselt on haldusakti täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral sunniraha ülemmäär juriidilise isiku puhul esimesel korral kuni 32 000 eurot ja järgmistel kordadel kuni 100 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks, kuid olenevalt sellest, milline summa on suurem, kokku kuni 15 000 000 eurot või kuni 15 protsenti aastasest kogukäibest vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aastaaruandele või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel teenitud kasumile või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel ära hoitud kahjumile vastav summa, kui sellist kasumit või kahjumit on võimalik kindlaks teha.</p> <p>Kooskõlastustabelis tuuakse välja, et keeruline kui mitte võimatu oleks määratleda kasu (või ära hoitud kahju), mis on teenitud direktiivis ettenähtud kohustuste rikkumisega, näiteks kuidas määrata, mis oli kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumisega (VPTS § 237.90) või soolise tasakaalu aruandlusega seotud kohustuste rikkumisega (VPTS § 237.91) teenitud kasu. Karistussätted, mis kasutavad trahvi suuruse määramisel teenitud kasu vormelit, on üldjuhul seotud rikkumistega, mis pannakse toime selleks, et kasu saada, seetõttu on võimalik ka teenitud kasu või ära hoitud kahju määratleda. Käesoleval juhul ei ole rahatrahvi võimalik siduda teenitud kasumiga. Kui võrrelda ühelt poolt juriidilisele isikule karistusena kavandatavat kuni 400 000 euro suurust rahatrahvi ning teiselt poolt lubatud sunniraha, mida võib kokku kohaldada kuni 15 miljoni suuruses summas, siis on järelevalve käigus kohaldatav meede kordades kõrgem kui väärteo eest ettenähtud karistus. Kooskõlastustabelis selgitatakse, et sunniraha ei ole karistus. Märgime, et karistus on ultima ratio, riigi sekkumise viimane, kõige intensiivsem vahend. Ultima ratio põhimõttest tulenevalt peaks riikliku järelevalve käigus kohaldatav meede olema karistusest leebem. Seega peab sunniraha</p>	<p>Esimese küsimuse osas, mis puudutab sunniraha sidumist teenitud kasumiga või ära hoitud kahjuga, märgime esiteks, et finantssektori eriseadustes on sunniraha säte ettenähtud universaalse, üldise sätena. See tähendab, et kui väärteokoosseis on teospetsiifiline, siis finantssektori eriseadustes on sunniraha sätte sõnastus üldine ja seda saab kohaldada kõigil ettekirjutuse või muu haldusakti täitmata jätmise või ebakohase täitmise juhtudel. Seega on sunniraha norm ette nähtud nii, et see annaks Finantsinspeksioonile vajalikku paindlikkuse valimaks kõige asjakohasem nõ sunniraha variant (summaline piir, 15 protsenti kogukäibest või või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel teenitud kasumile või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel ära hoitud kahjumile vastav summa). VPTS-is kehtestatud sunniraha summa maksimaalne 15 000 000 eurone määr peegeldab VPTS-is toodud väärteokaasust, mille maksimaalne määr on sama (15 000 000 eurot). Teiseks märgime, et nagu asendustäitmise ja sunniraha seaduse §-i 3 lõikest 3 tuleneb, siis kohustuse täitmise tagamiseks kasutatakse leebeimat sunnivahendit või -määrat, mis on eelduste kohaselt tõhusaim. Ehk sunniraha määramisel tuleb arvestada proportsionaalsuse põhimõttega – seejuures proportsionaalsuse hindamisel võib arvesse võtta ka ettekirjutuse olulisust, rikkumise asjaolusid ja isiku majanduslikku seisundit.¹ Seega sõltumata sunniraha maksimaalsest piirmäärast on Finantsinspeksioon seotud proportsionaalsuse põhimõttega, mida arvestades ei saaks ta kasutada sunniraha sätet karistusena, seda välistab ATSS § 3 lg 3.</p> <p>Teise küsimuse osas, mis puudutab järelevalve raames sunniraha kohaldamisel teenitud kasumi sunniraha määramise aluseks võtmist, kordame juba eelpool vastuses märgitud, et erinevalt väärteokoosseisust on sunniraha sätte sõnastus universaalne ja ei ole teospetsiifiline. Seda põhimõtet on järgitud kõigis finantssektori eriseadustes. Kuigi sunniraha sättes on ette nähtud võimalus võtta sunniraha aluseks teenitud kasum, siis käesoleva eelnõuga kehtestatavate väärteokoosseisude puhul ei ole võimalik kindlalt selgeks teha teenitud kasumit ja seega ei saa kasumit sunniraha määramise alusena ega väärteokoosseisus karistuse määramise alusena kasutada.</p>

¹ Vt Riigikohus 3-3-1-72-14, p 14, 16 ja 27.

<p>kohaldamise praktika tagama, et sunniraha on igal konkreetsetel juhtumil kas madalam või äärmisel juhul võrdne väärteto eest rakendatava rahatrahviga.</p> <p>Palume seletuskirjas täiendavalt selgitada, kuidas tagatakse, et riikliku järelevalve käigus kohaldatav sunniraha ei mõju oma olemuselt juriidilisele isikule karistusena.</p> <p>Samuti palume selgitada, miks võib järelevalve raames sunniraha kohaldamisel võtta aluseks teenitud kasumi, aga väärteto puhul rahatrahvi määramisel seda teha ei saa.</p>	
---	--

Finantsinspeksioon	
---------------------------	--

<p>2. Finantsinspeksioon ei nõustu Rahandusministeeriumi järeldusega, et Finantsinspeksiooni halduskoormus eelnõuga seatavate ülesannete raames märkimisväärselt ei suurene ning antud juhul on pigem alahinnatud ressurside vajadust, mis kaasneb Eelnõu nõuete täitmise kontrolliga.</p> <p>Peame vajalikuks rõhutada, et igasugune kontroll nõuab süsteemset ja põhjalikku lähenemist ning seaduse nõuete täitmise järelevalve efektiivsuse tagamiseks tuleb välja töötada selged protseduurid ja protsessid. Need kontrollprotsessid peavad toimima sisuliselt, mitte jääma formaalseks ja pealiskaudseks. Samuti peab Eelnõu täitmiseks Finantsinspeksioon looma ka tehnilised lahendused nõutud andmete avalikustamiseks ning tagama asjakohastele päringutele ja küsimustele vastamise.</p> <p>Rahandusministeerium on leidnud, et kuna kogumina Finantsinspeksiooni koormus ei suurene märkimisväärselt, siis hetkel emitentidele järelevalvetasu kehtestamine ei oleks mõistlik. Siiski tuleb arvestada, et viimastel aastatel on Finantsinspeksioonile kehtestatud mitmeid uusi kohustusi seoses emitentidega, mille täitmiseks vajalik järelevalve kulu on igakordselt hinnatud ebaoluliseks ja ressursivajadus väikeseks. Sellele vaatamata on kõigi nende järelevalveliste ülesannete koormus olnud kumulatiivselt märkimisväärne. Järgnevalt toome välja viimastel aastatel kehtestatud nõuded, mis on oluliselt suurendanud Finantsinspeksiooni halduskoormust ja mis kogumis vajaksid lahendust, et emitentide järelevalve ei oleks subsideeritud teiste järelevalvesubjektide poolt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ESEF (ühtne elektrooniline formaat) – alates 2022. aastast kehtestatud nõuded emitentide majandusaasta aruannetele (VPTS § 184.10 lõige 11), mille tehniliste nõuete järelevalve on ressursimahukas ning nõuab iga-aastaseid kulutusi vastava tööriista litsentsitasu tõttu. See muudatus tehti raamatupidamise seaduse muutmise eelnõus ning selle mõju Finantsinspeksioonile ei hinnatud - Taksonoomia nõuded – samuti 2022. aastal kehtestatud muudatused (VPTS § 230 lõige 1 punkt 13), mis on seotud taksonoomia määruse ja SFDR-iga. Eelnõus hinnati Finantsinspeksioonile kaasnevat 	<p>Teadmiseks võetud.</p>
--	---------------------------

	<p>mõju ebaoluliseks, kuigi tegelikult suurendas see järelevalvekoormust märkimisväärselt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tasustamisaruannete järelevalve – alates 2022. aastast kehtestatud nõue (VPTS § 135.3), mille seletuskirjas leiti, et Finantsinspeksioonile kaasneb väike koormus, kuigi tegelikkuses on nõuete täitmise järelevalve kasvatanud Finantsinspeksiooni halduskoormust. 	
3.	<p>Eeltoodu näitab, et kuigi iga üksiku muudatuse mõju on hinnatud ebaoluliseks, on nende muudatuste koosmõju suurendanud oluliselt Finantsinspeksioonile langevat halduskoormust. Finantsinspeksioon soovib täiendavat kumulatiivsete kulude analüüsi seoses eelnõus sätestatud nõuetega. Allpool on esitatud peamised punktid, mis näitlikustavad kaasnevaid kulusid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VPTS § 1359 lõige 1 kohaselt on aktsiaemitendil kohustus esitada Finantsinspeksioonile vajalik teave. Siinkohal tuleks analüüsida, mida täpsemalt Finantsinspeksioon selle esitatava teabega tegema peab. Kui Finantsinspeksioonil on kohustus teavet läbi vaadata, kontrollida või menetleda, kaasneb sellega paratamatult kulu. Tegemist on täiendava järelevalvekohustusega, mis nõuab tööjõudu ja IT-vahendeid. - VPTS § 1359 lõige 5 näeb ette, et Finantsinspeksioon peab pidama oma veebilehel aktsiaemitentide soolise tasakaalu nimekirja, millele lisatakse märge, kas aktsiaemitent täidab § 1356 lõike 1 kohaselt valitud eesmärki või mitte. Kuna märke emitendi nõuetelevastavuse kohta peab Finantsinspeksioon ise pärast kontrolli lisama, toob see kaasa täiendava kontrollikoormuse ja järelevalvekulud. Lisaks nõuab ka veebipõhise nimekirja pidamine oma ressursse – haldus, hooldus, arendus ja andmete sisestamine on Finantsinspeksioonile täiendav kulu. - Finantsinspeksioon peab emitentide suhtes viima läbi ka sisulise kontrolli emitendi vastavuse osas. Aja jooksul kujuneb tavapraktikaks, et Finantsinspeksioon peab täitma järelevalvaja rolli ja tagama, et emitendi esitatud andmed soolise tasakaalu saavutamise kohta on tõesed. Selline kontroll tekitab Finantsinspeksioonile järjekordse halduskoormuse ja kulu, kuna see nõuab nii tööjõudu kui ka tehnilisi ressursse. 	Teadmiseks võetud.
4.	<p>Kokkuvõttes kaasneb eelnõuga Finantsinspeksioonile mitmeid erinevaid kulusid, millel on kumulatiivne mõju. Iga uus kohustus – olgu see teabe esitamine, kontrollimine, veebilehe haldamine või sisulise järelevalve läbiviimine – nõuab täiendavaid ressursse. Arvestades juba kehtestatud ja tulevate nõuete kumulatiivset mõju, oleks asjakohane kaaluda laiemalt järelevalvetasu kehtestamist aktsiaemitentidele.</p>	<p>Rahandusministeerium mõistab, et eelnimetatud nõuete kehtestamine võib kogumina koos varasemate emitente puudutavate nõuetega tõsta FI koormust vastava järelevalve tegemisel. Kuna lähitulevikus on aga väljatöötamisel uued VPTS-i muudatused, mis puudutavad mh ka emitente (EL direktiivi 2024/790² ülevõtmine ja veel avaldamata nn Listing Act'i³ ülevõtmine), siis plaanime vastavate järelevalvetasude normide lisamist eelnimetatud eelnõusse. Viidatud direktiiv tuleb võtta üle järgmise aasta sügiseks.</p>
5.	<p>Eelnõu VPTS § 135.9 lõigete 1 ja 3 kohaselt peab aktsiaemitent esitama nõutud teabe</p>	<p>Arvestatud, VPTS § 135⁹ lõiget 3 täiendatud.</p>

² Ülevõtmise tähtaeg – 2025. a. 29. september

³ https://finance.ec.europa.eu/news/listing-act-2024-03-15_en

	<p>Finantsinspeksioonile ning lisama selle ka ühingujuhtimise aruandesse. Sisuliselt seab Eelnõu aktsiaemitendile kohustuse esitada sama teave kaks korda. Märgive, et vastavalt raamatupidamise seaduse § 24.2 lõikele 1 on ühingujuhtimise aruanne osa majandusaasta aruandest. Vastavalt VPTS § 184.6 lõikele 5 haldab Finantsinspeksioon tsentraalset salvestamise süsteemi, kus emitendid teevad oma majandusaasta aruande kättesaadavaks. Seega tuleks kaaluda, kas VPTS § 135.9 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuded on vajalikud, kuna seni, kuni Finantsinspeksioon haldab tsentraalset salvestamise süsteemi, on võimalik lugeda emitendi kohustus täidetuks hetkel, mil teave on süsteemis kättesaadav. Sellest tulenevalt võiks seadust muuta, et vältida sama teabe mitmekordset esitamist.</p>																	
6.	<p>Eelnõu VPTS § 272.10 kohaselt esitatakse teave esimest korda hiljemalt 2025. aasta 1. juulil. Eelnõu VPTS § 272.9 kohaselt peab aktsiaemitent oma tegevuse kooskõlla viima hiljemalt 2026. aasta 1. juuliks. Finantsinspeksioon leiab, et selguse huvides tuleks täpsustada, et soolise tasakaalu eesmärgid tuleb „seada ja esitada“ Finantsinspeksioonile hiljemalt 2025. aasta 1. juuliks. Sõnastus tagab selguse, et 2025. aasta 1. juuliks on kohustus üksnes seada ja esitada teave, kuid eesmärkide saavutamise kohustus on alles 2026. aasta 1. juuliks.</p>	<p>Märgive, et nn 2025. aasta 1. juuliks tuleb FI-le esitada soolise tasakaalu eesmärgid ja ka info meetmete kohta, mida aktsiaemitent nende saavutamiseks teinud on või ka plaanimas teha. Näiteks võib selleks olla vastava juhtorgani koha täitmiseks värbamisprotsessi alustamine, mille käigus seatakse eesmärgiks alaesindatud soost kandidaatide hõlmamine. Samuti võib eesmärgi saavutamise vahendiks pidada näiteks personalipoliitika ja värbamispoliitika dokumentide ajakohastamist, millega mh võetakse eesmärgiks soolise tasakaalu parandamine aktsiaemitendi juhtorganis ning kirjeldus, kuidas värbamisprotsessis kavatakse tulevikus alaesindatud soost kandidate paremini hõlmata.</p> <p>Ehk see ei tähenda, et 2025. aasta 1. juuliks tuleks juba vastavad eesmärgid saavutada. Seega oleme jätnud vastava rakendussätte sõnastuse samaks.</p> <p>Seletuskirja on siiski vastavalt täiendatud.</p>																
7.	<p>Arvestades, et Eelnõu kohaselt peab Finantsinspeksioon avalikustama oma veebilehel andmed Eesti aktsiaemitentide juhtorganite soolise tasakaalu kohta vastavalt VPTS-s sätestatule, on vajalik ka rahandusministri 21.02.2011 määruse nr 10 „Finantsinspeksiooni veebilehel andmete avalikustamise ulatus ja kord“ muutmise.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p>																
I kooskõlastusringi kommentaarid																		
<table border="0"> <tr> <td>Finantsinspeksioon.....</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.....</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Harju Maakohus.....</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>LHV.....</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.....</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda.....</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Justiitsministeerium.....</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.....</td> <td>23</td> </tr> </table>			Finantsinspeksioon.....	4	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.....	9	Harju Maakohus.....	11	LHV.....	12	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.....	13	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda.....	14	Justiitsministeerium.....	20	Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.....	23
Finantsinspeksioon.....	4																	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.....	9																	
Harju Maakohus.....	11																	
LHV.....	12																	
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.....	13																	
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda.....	14																	
Justiitsministeerium.....	20																	
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.....	23																	
	Märkus	RAM vastus																
Finantsinspeksioon																		
1.	<p>Pädev asutus: Eelnõu kohaselt hakkab aktsiaemitentide üle järelevalvet teostama Finantsinspeksioon, kes on määratud nii</p>	<p>Emitentide tegevusel on oluline puutumus Finantsinspeksiooni vastutusalaga, eelkõige turu läbipaistvuse ja usaldusväarsuse tagamisega.</p>																

	<p>järelevalveasutuseks kui ka kohtuväliseks menetlejaks. Finantsinspeksiooni hinnangul puuduvad seletuskirjas põhjendused, miks on just Finantsinspeksioon määratud pädevaks asutuseks ning millistest kaalutlustest lähtuti pädeva asutuse määramisel aktsiaemitentide juhtkonna soolise tasakaalu kontrolli teostamiseks. Arvestades seadusega seatavate uute kohustuste sisu ja iseloomu, siis jääb küsitavaks, miks muud asutused ei või teostada sellist kontrolli (nt reguleeritud turu korraldaja ja/või soolise võrdõiguslikkuse voliniku kantsleil)</p>	<p>Emitentide seaduskuulekas tegevus tagab ka turu usaldusvääruse. VPTS-i lisatavad sätted seonduvad soolise tasakaaluga aktsiaemitentide juhtkondades, ja järelevalve ülesandeks jääb hinnata, kas aktsiaemitendid on nõuetekohased eesmärgid seadnud ja kas nad avaldavad nõutud teavet oma veebilehel. Kehtiva VPTS-i kohaselt teostab FI näiteks järelevalvet emitentide hääleõiguse jaotuse muutuse üle (vt VPTS § 187.5/ § 237.24) samuti ühingu juhtimise nõuete rikkumise üle. Seega FI-l on juba sarnaseid (aktsia)emitentide järelevalve ülesandeid.</p> <p>Tulenevalt direktiivist on liikmeriigil kohustus ette näha karistusnormid direktiivi nõuete mittetäitmise kohta (vt artikkel 18). Väljapakutud alternatiivsed pädevad asutused (reguleeritud turu korraldaja ja/või soolise võrdõiguslikkuse voliniku kantsleil) ei oma FI-ga sarnast sanktsioonide rakendamise õigust. Samuti ei ole neile asjakohane taolist õigust direktiivi ülevõtmise käigus anda kuna tegemist oleks põhimõttelise muudatusega, mis nõuaks põhjalikku kaalumist ning arvatavasti tagaks tõhusat lahendust.</p>
2.	<p>Järelevalve halduskoormus ja finantseerimine: Finantsinspeksioon on korduvalt rõhutanud ja peab vajalikuks ka praeguse Eelnõu juures juhtida Rahanduministeeriumi tähelepanu sellele, et järelevalve teostamiseks tuleb finantsjärelevalve finantseerimisel ja rahastamisel lähtuda vähemalt järgmistest printsiipidest: - järelevalve peab olema vastava sektori enda poolt tasustatud, ehk tuleb vältida olukorda, kus neid kulusid kataksid teised finantsjärelevalve subjektid; - järelevalve peab olema kulupõhine, st tuleb luua olukord, kus järelevalve teostamine on tasustatud vastava sektori poolt esimesest päevast alates; - rahastus peab olema piisav, et tagada kvaliteetne järelevalve teostamine. Märgime, et Eelnõuga kehtestatud järelevalve tõttu ei tohi kannatada juba olemasolevate järelevalvesubjektide üle teostatav järelevalve. Seejuures ei või tekkida olukord, kus olemasolevad subjektid maksavad aktsiaemitentide järelevalve eest. Muutmata kujul Eelnõu vastuvõtmine tekitab paratamatult just sellise olukorra, kus teised finantsjärelevalvesubjektid katavad aktsiaemitentide tekitatud kulusid, sest Eelnõu ei näe ette aktsiaemitentidele järelevalvetasu maksmist. Eelnevast tulenevalt on vajalik täiendavalt hinnata järelevalve rahastamise mõju ning kui pädevaks asutuseks jääb Finantsinspeksioon, siis tuleb täiendada FIS-i ja lisada sinna aktsiaemitentidele kohustus maksta järelevalvetasu.</p>	<p>Kuna kogumina Finantsinspeksiooni koormus siiski ei suurene märkimisväärselt, siis hetkel tasu kehtestamine ei oleks mõistlik. Siiski hindame edaspidi tervikuna ka muudest õigusaktidest tulenevaid kohustusi (sh ka võimalikke tulevase EL-i regulatsioonidest tulenevaid kohustusi), mis tulenevad emitentidele, ning selle pinnalt kaalume emitentidele tasukohustuse lisamist.</p>
3.	<p>Järelevalve teostamise ja väärtegade menetlemisega kaasneb paratamatult ressursikulu ning halduskoormuse tõus. Küsitavusi tekitab Eelnõu seletuskirjas esitatud mõjude hinnang, mille kohaselt on Finantsinspeksioonile tekkiv töökoormus ja kulu väike (lk 23). Kuigi mõjude hindamisel on arvestatud teabevahetuse ja -avaldamisega seotud</p>	<p>Väärteod on eelnõus ette nähtud 7 võimaliku rikkumise eest. Seaduse kohaldamisalasse kuulub umbes 12 emitenti. Me eeldame, et emitendid on seaduskuulekad ning ei riku tahtlikult ja korduvalt eelnõust tulenevaid nõudeid. Seega ei ole tõenäoline, et Finantsinspeksioon peaks läbi viima märkimisväärsel hulgal väärteomenetlusi.</p>

	<p>ressursikuluga, puudub arvestus väärteomenetlusega seotud kulude kohta. Väärteomenetlused võivad oluliselt suurendada Finantsinspeksiooni kulusid. Arvestades, et seisuga 27.07.2024 on Finantsinspeksiooni sunni rakendamise osakonnas üksnes kolm töötajat, nõuaks väärtegude menetlemise lisandumine märkimisväärselt rohkem tööjõudu ja ekspertiisi. Märgime, et vastavaid mõjusid tuleks Rahandusministeeriumil hinnata.</p>	
4.	<p>Täiendavalt ei ole Finantsinspeksioon nõus Rahandusministeeriumi hinnanguga Eelnõu seletuskirjas (lk 23), et mõju avaldamise sagedus on väike, sest teabevahetus on harv („kord aastas“). Finantsinspeksiooni hinnangul toimub teabevahetus ja -kontroll sagedamini kui kord aastas. Kuigi aktsiaemitentidel on kohustus esitada aruandeid üksnes kord aastas, kaasnevad aruannetega paratamatult täiendavad küsimused ja vastused, mistõttu on Finantsinspeksioonil vaja pidevalt emitendiga suhelda. Seetõttu ei ole teabevahetus ühekordne, vaid pidev, mistõttu ei saa pidada teabevahetust üksnes „kord aastas“ toimuvaks.</p>	Seletuskirja muudetud.
5.	<p>Eelnõu VPTS § 135.5 lõikes 2 kasutatud mõiste „aastabilansi kogumaht“ võiks asendada raamatupidamise seaduses kasutatud mõistega „varade maht aruandeaasta bilansipäeval“. Ettepanek tagab selguse ja ühtlustab raamatupidamise seadusest tulenevaid mõisteid.</p>	Termin muudetud.
6.	<p>Eelnõu VPTS § 135.5 seob kontrolli teostamise lõikes 2 sätestatud künnise ületamisega, mistõttu on Finantsinspeksioonil tekkinud mitmeid tehnilisi küsimusi künnise rakendamise kohta, mis vajaksid täpsustamist Eelnõus:</p> <p>6.1. Vajab täpsustamist see, mis hetkest tekib emitendil kohustus nõudeid järgida ning kas nõuded kaovad koheselt pärast seda, kui emitent langeb allapoole kehtestatud künnist.</p>	<p>6.1. Mis hetkest tekib kohustus? Kas nõuded kaovad koheselt pärast allapoole künnist langemist?</p> <p>Aktsiaemitendil tekib kohustus järgida seadusest tulenevaid nõudeid hetkest, kui on selge, et aktsiaemitent on suurettevõtja (ehk ei ole VPTS § 135⁵ lõike 2 mõttes VKE).</p> <p>Otsustus, kas aktsiaemitent on suurettevõtja või VKE, tuleb teha toetudes usaldusväärsetele andmetele, ehk toetuma peaks üldkoosoleku kinnitatud majandusaasta aruande andmetele. Seega aktsiaemitent saab teha otsuse, kas ta liigitub VKE-ks või suurettevõtjaks, kord aastas pärast majandusaasta aruande heakskiitmist aktsionäride poolt.</p> <p>Eelduslikult jõustub seadus 2024. aasta lõpus. Seega saab otsuse VKE künnise ületamise kohta teha 2025. aastal toimival üldkoosolekul, kui kinnitatakse ka 2024. a majandusaasta aruanne. Ehk 2025. a üldkoosolekul on majandusaasta aruande kinnitamise järel selge, kas emitent on VKE või mitte. Kui kinnitatud majandusaasta aruande näitajate kohaselt on aktsiaemitendi näol tegemist suurettevõtjaga, siis tuleb täita eelnõust tulenevad kohustused, sh nt teha ka VPTS § 135⁶ kohane otsustus soolise tasakaalu eesmärgi osas ja edastada VPTS § 135⁹ kohaselt teave Finantsinspeksioonile.</p>

	<p>6.2. Vajab täpsustamist see, kas künnise täitmist mõõdetakse vaid kord aastas (näiteks majandusaasta lõpu seisuga) või tuleks seda teha pidevalt. Kui künnise täitmise nõuet tuleks mõõta kord aastas majandusaasta lõpu andmete alusel, siis tuleks kohustuste täitmiseks teabe esitamise osas 2025. aastal kasutada andmeid 2023. majandusaasta kohta, sest majandusaasta andmeid võib pidada lõplikeks pärast majandusaasta aruande kinnitamist aktsionäride poolt. Finantsinspektsiooni hinnangul ei ole otstarbekas kasutada kohustuste rakendamiseks vahepealseid või esmaseid andmeid, kuna pärast majandusaasta lõppu täpsustatakse andmeid veel pikka aega, samuti võidakse andmeid täpsustada auditeerimise käigus. Aktsionäride kinnitatud majandusaasta aruande andmete kasutamine künnise täitmise mõõtmiseks vähendaks teadlikku või ebateadlikku andmete moonutamist.</p> <p>6.3. Vajab täpsustamist see, kas töötajate arvu all peetakse silmas keskmist töötajate arvu majandusaastal, töötajate arvu majandusaasta lõpu seisuga või suurimat töötajate arvu majandusaasta jooksul.</p>	<p>Emitent ei pea täitma käesolevast eelnõust tulenevaid nõudeid kui ta üldkoosoleku kinnitatud majandusaasta aruande andmete kohaselt kvalifitseerub VKE-ks. Kui aktsiaemitent on näiteks 2024. aasta majandusaasta aruande andmete kohaselt suurettevõtja (ületab VKE künnise), kuid 2025. aasta majandusaasta aruande andmete kohaselt VKE, siis pärast 2025. aasta majandusaasta aruande kinnitamist ei pea aktsiaemitent enam täitma käesolevast seadusest tulenevaid kohustusi.</p> <p>6.2. Kas künnise täitmist mõõdetakse kord aastas? Mis hetke seisuga ja mis andmete põhjal? VKE künnise ületamist kontrollitakse kord aastas toetudes üldkoosoleku kinnitatud majandusaasta aruandele.</p> <p>6.3. Mida mõeldakse töötajate arvu all? Töötajate arvu termini sisustamisel tuleb lähtuda raamatupidamise seaduses sätestatust ehk keskmisest töötajate arvust majandusaastal.</p>
6.	<p>Eelnõu VPTS § 135.6 lõike 1 kohaselt peab aktsiaemitendi üldkoosolek seadma soolise tasakaalu eesmärgi, mis tuleb saavutada 2026. aasta 30. juuniks. VPTS § 135.9 lõiked 1 ja 3 sätestavad, et emitendid peavad esitama teabe Finantsinspektsioonile (valitud eesmärk, juhtorganite sooline koosseis, meetmed) ja avaldama selle oma veebilehel üks kord aastas, ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu (tavaliselt jaanuarikuu jooksul). Seadus peaks jõustuma 2024. aasta 28. detsembril. On vaja täpsustada, millal aktsiaemitendid peavad vastavat teavet esitama hakkama: kas 2025. aastal või esimest korda 2027. aastal (pärast eesmärgi saavutamise tähtaega)?</p>	<p>Arvestatud. Aktsiaemitendid peavad VPTS § 135⁹ lõike 1 kohast teavet esitama Finantsinspektsioonile esimest korda 2025. aastal, lisatud sellekohane säte VPTS § 272¹⁰.</p>
7.	<p>Eelnõu VPTS § 135.9 lõige 3 sätestab, et „Kui see on asjakohane“, lisatakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud teave ka ühingujuhtimise aruandesse kooskõlas direktiiviga 2013/34/EL. Küsimusi tekitab sõnastus „Kui see on asjakohane“, sest Eestis on kõigil reguleeritud</p>	<p>Muudetud.</p>

	<p>väärtpaberituru aktsiaemitentidel kohustus esitada ühingujuhtimise aruanne. Vastava teabe lisamine peaks olema kohustuslik, mitte emitendi otsustada.</p>	
<p>8.</p>	<p>Eelnõu VPTS § 135.9 lõike 3 kohaselt tuleb teave esitada ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu ja asjakohasel juhul tuleb teave lisada ühingujuhtimise aruandesse. Raamatupidamise seaduse § 242 lõike 1 kohaselt lisatakse ühingujuhtimise aruanne eraldiseisva osana tegevusaruandele. Ühingujuhtimise aruande ja majandusaasta aruande tähtaeg on sama, mistõttu ei ole Eelnõus teabe avalikustamise ja esitamise loogika arusaadav. Küsimusi tekitab asjaolu, kas VPTS § 135.9 lõike 3 kohaselt tuleb andmed esitada Finantsinspeksioonile jaanuari lõpuks ja avalikustada veebilehel ning majandusaasta aruande koosseisus erinevatel aegadel? See erinevus lõhestab aruande terviklikkust, tekitab segadust teabe kasutajatel ja probleeme Finantsinspeksioonile andmete kontrollimisel. Finantsinspeksioon leiab, et andmete avalikustamise ja esitamise tähtsajad tuleks täpsemalt määratleda ja ühtlustada. Näiteks võiks andmete esitamine ja avalikustamine toimuda koos majandusaasta aruande koostamise tsükliga, hiljemalt viie kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu. See lihtsustaks järelevalvet ja ei lisaks emitentidele täiendavat koormust.</p>	<p>Muudetud.</p>
<p>9.</p>	<p>Eelnõu seletuskirjas esineb teatud küsitavusi:</p> <p>9.1. Eelnõu seletuskirja avalehel on sedastatud: “Eesmärkide mittetäitmine endaga sanktsioone kaasa ei too. Kui aktsiaemitent ei täida seatud eesmärgi tähtaegselt, kohustub ta rakendama läbipaistvaid ja mittediskrimineerivad valikukriteeriume juhtorganite liikmete ametikohtadele valimisel“. Direktiivis (EL) 2022/2381 sätestatakse, et liikmesriigid peavad kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid, kui ettevõtted ei täida direktiivis sätestatud soolise tasakaalu eesmärgi. Seetõttu ei vasta seletuskirja lause "Eesmärkide mittetäitmine endaga sanktsioone kaasa ei too" direktiivi nõuetele, mis nõuavad sanktsioone mittetäitmise korral. Seletuskirjas tuleks täpsustada, millised sanktsioonid on plaanis kehtestada, et tagada vastavus direktiivi nõuetele või täpsustada viidatud lause mõtet, et vältida seaduse mitmeti tõlgendamist.</p> <p>9.2. Eelnõu seletuskirja esimesel leheküljel on Valner Lille e-posti aadress puudulik ("valner.lille@"). Tuleks esitada täielik e-posti aadress.</p>	<p>9.1. Direktiiv näeb ette, et tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistusmeetmed nähakse ette selleks, et aktsiaemitendid täidaksid neile pandud aruandluskohustust (artikkel 7/ VPTS § 135⁹), seaksid endale kvantitatiivsed eesmärgid (artikkel 5(2)/ VPTS § 135⁶ lg2) ja täidaksid valikmenetluse läbipaistvuse nõudeid (artikkel 6/ VPTS § 135⁷). Lisaks on direktiivi pp 48 öeldud: „/.../seni, kuni börsil noteeritud äriühingud järgivad nimetatud kohustusi, ei tohiks neid karistada, kui nad ei suuda saavutada kvantitatiivseid eesmärgi seoses naiste ja meeste tasakaalustatuma esindatusega juhtkonna liikmete seas.“</p> <p>Seletuskirjas on eesmärkide all silmas peetud VPTS § 135⁶ soolise tasakaalu eesmärgi ja nende eesmärkide saavutamata jäämise eest ei ole direktiivis ega eelnõus karistust ette nähtud. Seletuskirja on lisatud lause, millega täpsustatakse, et trahvid on ette nähtud teatud teavitamis- ja aruandluskohustuse rikkumise korral.</p>

	<p>9.3. Eelnõu seletuskirja leheküljel 6 asuva tabeli järgi täidavad neli aktsiaemiteni eesmärki 1. Seletuskirja lehekülje 21 peatüki „Seaduse mõjud“ osas on kirjas: „Hetke seisuga täidavad 12 suurest aktsiaemitendist viis eelnõus toodud eesmärki (eesmärk 1), et nõukogust moodustaks alaesindatud soost isikud 40%, ehk peaaegu pooled aktsiaemitendid täidavad juba täna eelnõus üht võimalikku valitavat eesmärki“. Tegelikult täidab eesmärki neli emitenti (mitte viis) ning seega on fraas „peaaegu pooled“ eksitav.</p>	<p>9.2. Parandatud.</p> <p>9.3. Parandatud.</p>
10.	<p>FI juhib tähelepanu, et VPTS § 52 lõige 3 sätestab, et FI avalikustab tegevusloa kehtetuks tunnistamise lisaks § 52 lõikes 2 ettenähtule vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes. Sätte eesmärk on teavitada avalikkust võimalikult laialdaselt tegevusloa kehtetuks tunnistamisest. Täna saavad inimesed oma uudisvajaduse kätte pigem veebiväljaannetest, kui paberlehte lugedes. Seetõttu tuleks FI hinnangul sõna „päevalehes“ asendada „meediaväljaandega.“ See annab FI-le ka paremad võimalused kiiremaks avalikustamiseks võrreldes näiteks paberlehega. Sama muudatusettepanek kehtib ka krediitiasutuste seaduse § 18 lõikele 2, krediitandjate ja -vahendajate § 19 lõikele 1 ja makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 23 lõikele 1.</p>	<p>Kaalume muudatuse tegemist tulevikus mõne teise eelnõu raames.</p>
11.	<p>FI teeb ettepaneku VPTS § 581 kehtetuks tunnistada, kuna säte on eelkõige lõigete 2 ja 3 osas minetanud oma praktilise vajaduse. Üheski teises FI tegevust puudutavas õigusaktis ei ole sarnast sätet, vaid on piiratud subjekti teavituskohustusega muudatustest. FI hinnangul tuleks VPTS-i muuta sarnaselt, et subjektile jääb teavituskohustus, aga otsust selle kohta FI ei tee. See vähendaks nimetatud olukorras oluliselt FI ressursikulu.</p>	<p>Kaalume muudatuse tegemist tulevikus mõne teise eelnõu raames.</p>
12.	<p>FI juhib tähelepanu, et VPTS § 80 lõikes 2 tuleb parandada viide ehk õige on „§ 79 lõigetes 1, 2, 3 ja 9“</p>	<p>Parandame VPTS-i mõne teise eelnõu raames.</p>
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</p>		
13.	<p>Eelnõu § 3 kohaselt peab nimetamiskomitee riigi osalusega äriühingute nõukogu liikmete nimetamise</p>	<p>RVS-i vastavad sätted on eelnõust välja jäetud. Vt seletuskirja pt 1.3. Märkused.</p>

	<p>ettepanekute tegemisel arvestama riigi otsustusõigusega äriühingute juhtorganite soolise tasakaalu eesmärki ning nõudeid, et kolme liikmega nõukogudes oleks alaesindatud soost liikmete osakaal vähemalt üks kolmandik ning nelja ja enama liikmega nõukogudes vähemalt kaks viiendikku. Seletuskirjas lk 1 on öeldud, et nimetatud eesmärk tuleb saavutada 2026. aasta 30. juuniks. Eelnõu § 3 lõike 2 kohaselt täiendatakse aga riigivara seadust §-ga 108⁴ „Soolise tasakaalu saavutamine riigi osalusega äriühingute nõukogudes“ sätestades, et „käesoleva seaduse § 801 lõike 3 punktis 2 sätestatud eesmärk tuleb saavutada kolme aasta jooksul arvates käesoleva seaduse § 801 lõike 3 jõustumisest“. Seega on seletuskirja jäänud varasem tähtaeg ilmselt eksitus. Erisust, miks riigi osalusega äriühingutele on võrreldes börsiettevõtetega seatud pikem tähtaeg eesmärgi saavutamiseks, ei ole hetkel seletuskirjas põhjendatud ja seda tuleks teha. Võttes arvesse, et riigi osalusega äriühingud võiksid juhtkondades soolise tasakaalu eesmärgi täitmisel olla ülejäänud ettevõtetele eeskujuks, tuleks kaaluda eesmärgi saavutamise täitmise tähtaja lühendamist ja harmoneerimist börsiettevõtetele seatud tähtajaga 30. juuni 2026.</p>	
14.	<p>Seletuskirja lk 7 on öeldud, et oma sisemises töökorralduses on ametis olev nimetamiskomitee juba arvestanud soolise tasakaalu saavutamise eesmärgiga ning riigivara seadusesse lisatav soolise tasakaalu nõue formaliseerib senise praktika. Seletuskirja kohaselt on alates aprillist 2023 sooline tasakaal olnud iga äriühingu nõukogu puudutava arutelu taustamaterjalides markeeritud, kuid seletuskirjast ei selgu täpsemalt, millised on senised soolise tasakaalu saavutamise praktikad, tavad või töökorraldus, millest nimetamiskomitee on lähtunud ning milline on hinnang nende tulemuslikkusele.</p> <p>Kui vaadata seletuskirjas välja toodud riigi osalusega äriühingute soolise tasakaalu statistikat ja muutusi alates aprillist 2023, siis selgub, et naiste osakaal nõukogudes on kasvanud tagasihoidlikult, kõigest 1,1 protsendipunkti võrra aastas, ulatudes 2024. aasta aprilli seisuga 27,8%-ni. Kokku on soolist tasakaalu vaja parandada 15 äriühingus. Soolise tasakaalu paranemise tagasihoidlik tempo viitab senise praktika formaliseerimise kõrval vajadusele senisest süsteemsemalt soolise tasakaalu eesmärgi täitmist silmas pidada.</p> <p>Seetõttu palume, et seletuskirjas oleks põhjalikumalt lahti seletatud eelnõu § 3 rakendamiseks vajalikud tegevused. Tervitame rahandusministeeriumi algatust uuendada riigi osaluspoliitika põhimõtteid, lisades sinna viite soolise tasakaalu eesmärgi täitmise nõudele. Peame sellele lisaks oluliseks, et osaluspoliitikas ja nimetamiskomitee töökorralduses kajastuksid selgelt põhimõtted, mis aitavad seda eesmärki täita ja eesmärgi täitmist ka jälgida. Nimetamiskomitee töökorraldus võib hõlmata</p>	RVS-i vastavad sätted on eelnõust välja jäetud. Vt seletuskirja pt 1.3. Märkused.

	<p>näiteks põhimõtet, et vabade nõukogu liikmete kohtade täitmisel tuleb alati esitada ja kaaluda mõlemast soost kandidaate, sooliselt tasakaalustatud nõukogu liikmete kandidaatide nimekirjade ehk nn talendipanga koostamist jt nõukogu liikme kandidaatide leidmise ja nimetamise põhimõtteid, mis arvestavad soolise tasakaalu saavutamise eesmärgiga. Samuti peame oluliseks, et sarnaselt eelnõus kavandatud börsiettevõtete soolise tasakaalu andmete avalikustamisele oleks edaspidi lihtsam jälgida ka riigi osalusega äriühingute soolise tasakaalu olukorda ning teeme ettepaneku avaldada selle kohta regulaarselt andmed rahandusministeeriumi veebilehel.</p>	
--	--	--

Harju Maakohus

15.	<p>Kohtu töökoormusega seotud märkused: Eelnõu sätestab, et täitmaks VPTS § 135-7 lõigetest 5 ja § 135-8 tulenevaid kohustusi on soovitatav kriteeriumid ja värbamismenetlus dokumenteerida. Lõike 2 kohaselt kui aktsiaemitent valib juhtorgani liikmekandidaatide vahel, kes on võrdselt kvalifitseeritud nii sobivuse, pädevuse kui ka ametialase suutlikkuse poolest, peab aktsiaemitent eelistama alaesindatud soost kandidaati. Juhul kui alaesindatud soost isik leiab, et VPTS § 135-7 lõike 2 nõuet on rikutud, võib ta esitada hagi otsuse tühisuse tuvastamiseks. Selleks annab talle õiguse TsÜS § 38 lõike 2 teine lause, mille kohaselt saab huvitatud isik juriidilise isiku organi otsuse tühisusele tugineda, kui kohus on otsuse tühisuse tuvastanud. Eelnõu seletuskirja kohaselt on Eestis hetkel 18 sellist ettevõtet, millele seadusemuudatusest tulenevad kohustused nõukogu ja juhatuse soolist tasakaalu suurendada. Eelnõu seletuskirja mõjude III osas - mõju riigiasutustele, nimetatakse küll mõju finantsinspektsioonile ja võrdõigusvolinikule, aga kohtuid ei mainita. Puudub analüüs, kui palju sellkohaseid tühistamishagisid võiks kohtusse oodata ja milline on see mõju kohtunike ja kohtute töökoormusele. Palume teha vastav mõjuhinnang kohtute töökoormusele ja esitada prognoos eeldatavate hagide arvule, arvestades lisaks asjaoluga, et võrdõigusvolinik saab õiguse esindada isikuid kohtus.</p>	Seletuskirja täiendatud.
16.	<p>Tõendamiskoormusega seotud märkused: Seadust täiendatakse 135-8 lg-ga 2, mille teise lause kohaselt, kui aktsiaemitent keeldub tõendamisest, võrdsustatakse keeldumine käesoleva seaduse § 135-7 lõikest 2 tuleneva kohustuse rikkumise omaksvõtuga. Kohustuse rikkumine või mitterikkumine on õiguslik hinnang, sest see sõltub § 135-7 lg 2 kõikide sätestatud nõuete üheaegsest rikkumisest. TsMS § 231 lg 2 järgi on omaksvõtt faktilise väitega tingimusteta ja selgesõnaline nõustumine kohtule adresseeritud kirjalikus avalduses või kohtuistungil, kus nõustumine protokollitakse. See tähendab, et omaks saab võtta vaid faktilist asjaolu, mitte õigusliku hinnangut. Näiteks ei saa</p>	Arvestatud. Sätte sõnastust on muudetud ning VPTS § 135 ⁸ lg 2 teine lause kustutatud.

<p>võtta omaks seda, kas tehing on tühine või kehtiv, samuti seda, kas leping on sõlmitud. Omaks saab võtta faktilist asjaolu, et lepingu tekstile on isik alla kirjutanud. Riigikohus on 24.01.2023 otsuses 2-19-3390 selgitanud, et omaks saab TsMS § 231 mõttes võtta üksnes faktilisi asjaolusid (RKTKo nr 3-2-1-129-11, p 12). See, kas kostja järgis TÕS § 61 lg 4 esimeses lauses sätestatud kui tegi oma avalduse teatavaks hageja juhatusse liikmetele, on õiguse kohaldamine, mitte faktilise asjaolu tuvastamine. Järelikult see, kas kostja on juhatusse liikme kohalt kehtivalt tagasi astunud, sh kas kostja tegi oma tagasiastumise avalduse teatavaks õigete isikute, ei ole faktiline asjaolu, mida saab lugeda omaksvõetuks. Samuti on Riigikohus 07.03.2018 otsuses 2-13-11524 selgitanud, et omaksvõtt TsMS § 231 lg 2 tähenduses on üksnes poole tingimusteta ja selgesõnaline nõustumine vastaspoole väitega (Riigikohtu 1. novembri 2017. a otsus tsiviilasjas nr 2-13-23176, p 17; 17. juuni 2009. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-73-09, p 13). TsMS § 231 lg 4 alusel omaksvõtu tuvastamine eeldab, et kohus järgiks TsMS § 392 lg 1 p 3, st et kohus peab eeldatava omaksvõtu olukorras võimalusel küsima poole seisukohta asjaolu kohta ning alles siis, kui pool ei avalda pärast seda otseselt või kaudselt tahet asjaolu vaidlustada, on alust lugeda, et pool on asjaolu omaks võtnud (vt Riigikohtu 1. novembri 2017. a otsus tsiviilasjas nr 2-13-23176, p 17; 1. juuli 2009. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-72-09, p 12). Eelnevast lähtuvalt on kavandatud sätte vastuolus nii TsMS mõtte kui ka kehtiva kohtupraktikaga ja sellisel kujul sisutühi, sest kohus ei saa seda rakendada omaksvõetuna.</p>	
--	--

LHV

<p>17. Praeguses eelnõu §135⁹ lg 3 kohaselt on teabe esitamise tähtjaks üks kuu pärast aruandeperioodi lõppu. Kuid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/2381 preambuli punkt 47 rõhutab, et tarbetu halduskoormuse ja dubleeritud jõupingutuste vältimiseks peaks teave olema esitatav koos aastaaruandega. Arvestades majandusaasta aruande kinnitamise ja üldkoosoleku toimumise praktikad, on keeruline anda täpsemat teavet juba ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.</p> <p>Börsiühingud kinnitavad majandusaasta aruande ja üldjuhul valivad nõukogu liikmed korralisel üldkoosolekul, mis toimub hiljemalt kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu (ÄS § 291 lg 2). Aktsiaemitendid avaldavad majandusaasta aruande hiljemalt nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu (Nõuded emitentidele p.5.3.1.). Selline ajakava muudab teabe esitamise jaanuaris ebapraktiliseks ja ebaefektiivseks, kuna esitatav teave võib olla vananenud ja nõuda peatset uuendamist.</p> <p>Ettepanek 1: Sõnastada eelnõu §135⁹ lg 3 järgmiselt: „(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja vajadusel lõikes 2 nimetatud teabe aruandeperiood on aasta. Teave</p>	<p>Arvestatud. VPTS § 135⁹ lõike 3 sõnastus muudetud. Uue sõnastuse kohaselt tuleb teave esitada kuue kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.</p>
---	--

	<p>esitatakse kuue kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, lisades eristatavana teabe, mis on kogunenud aruandeaasta lõpust kuni esitamiseni. Kui see on asjakohane, lisatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud teave ka ühingujuhtimise aruandesse kooskõlas direktiiviga 2013/34/EL.“</p>	
18.	<p>Lisaks sätestab praegune eelnõu §135⁹ lg 1, et aktsiaemitent peab avaldama oma veebilehel kergesti ligipääsetavas vormis seaduses sätestatud teabe kord aastas. Oluline on, et veebilehel esitatav teave oleks alati ajakohane ning selle muutmise vajadus võib tekkida sagedamini kui üks kord aastas.</p> <p>Ettepanek 2: Sõnastada eelnõu §135¹ lg 1 järgmiselt: „(1) Aktsiaemitent esitab Finantsinspeksioonile ja avaldab kergesti ligipääsetavas vormis oma veebilehel kord aastas järgmise teabe ning ajakohastab seda oma veebilehel vajadusel sagedamini, kui teave muutub.“</p>	<p>Arvestatud. VPTS § 135⁹ lisatakse uus lõige 4, mille kohaselt kui juhtorgani soolise tasakaalu andmed muutuvad, siis sellest tuleb teavitada Finantsinspeksiooni viivitamata. Seeläbi tagatakse, et nii aktsiaemitendi enda veebilehel kui ka FI kodulehel avaldatakse värske info soolise tasakaalu näitajate kohta.</p>

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

19.	<p>Seaduseelnõu seletuskirja osas „eelnoü peamised eesmärgid“ on välja toodud, et „naiste alaesindatus juhtorganites on kasutamata ressurs liikmesriikide majandustes ning naiste suuremamahulisem kaasamine aitaks kaasa arengule ja majanduskasvule“. Tuginedes Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) raportile ja The Credit Suisse Research Institute (CSRI) raportile, toovad eelnõu koostajad välja selle, et „mitmekesisus toob kaasa rohkem innovatsiooni, paremat otsustamist ning parandab ettevõtja tulemuslikkust, samuti paranevad ka ettevõtja majandustulemused ja kasumlikkus“. Eelpool toodud seisukohad on akuutsed olukorras, kus mitmekesisus on tagatud nõ loomuliku järelkasvuna, küll aga ei ole analüüsitud, kuidas mõjuvad kavandatud meetmed majanduslikku aspekti (seaduse mõjude osas ei kajastata majandusliku mõju analüüsi), mis sätestavad erilisi eeliseid, et hõlbustada alaesindatud sool tegutsemist omal kutsealal. Tulenevalt asjaolust, et kavandatud muudatused võivad potentsiaalselt mõjutada aktsiaemitente, mis on tihedalt seotud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalaga, on vajalik analüüsida majanduslikku mõju, mida hetkel seletuskiri ei kajasta. Nimelt analüüsida, kuidas kavandatud muudatused mõjutavad äriühingu majanduslikku heaolu ja majanduslikku tulemuslikkust, sh millised täiendavad kulud peavad äriühingud kandma. Eelnevast tulenevalt palume täiendada seletuskirja vastava analüüsiga.</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p>
20.	<p>Juhime tähelepanu, et hetkel jääb arusaamatuks kavandatav § 135⁶ lõige 2, mille kohaselt „kui aktsiaemitendi eesmärgiks ei seata käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud eesmärki, peab aktsiaemitent seadma individuaalse kvantitatiivse eesmärgi soolise tasakaalu parandamiseks juhatuses“. Seletuskirjas antud sätte</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p>

	<p>selgituste juures on sõnastatud järgnev: „lõike 2 kohane individuaalne kvantitatiivne täpne eesmärk jääb aktsiaemitendi otsustada, kuid peaks siiski peegeldama direktiivi eesmärke ehk et taoline individuaalne eesmärk peaks soodustama alaesindatud soost liikmete suuremat esindatust juhatuses. Seatav eesmärk peaks aitama aktsiaemitendil saavutada muudatust võrreldes nende hetkeolukorraga. Samas ei tulene direktiivist ega VPTS-i lisatavatest sätetest kohustust lõpetada enneaegselt nõukogu või juhatuse liikmete ametiaega selleks, et täita VPTS § 135⁶ lõike 1 kohaselt seatavaid eesmärke.“. Lisaks eelnevale kavandatav § 237⁹⁰ sätestab, et käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 2 kohase individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumise eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.</p> <p>Eelnevalt nimetatud kavandatavate paragrahvide koosmõjust tulenevalt on karistatav see, kui aktsiaeminent ei sea individuaalse kvantitatiivse eesmärgi soolise tasakaalu parandamiseks. Küll aga seadusest ega seletuskirjast ei tulene, millistele tingimustele peab vastama individuaalne kvantitatiivne eesmärk soolise tasakaalu parandamiseks ning millal on tegemist individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumisega. Seda enam, et karistusõiguses on kasutusel määratletuspõhimõtte, mille kohaselt peab nii tegu, mille eest seadus karistuse ette näeb, kui ka karistus olema selgelt määratletud, et igäihel oleks võimalik ette näha, milline käitumine on keelatud ja karistatav ning milline karistus selle eest ähvardab, et ta saaks oma käitumist vastavalt kujundada.</p> <p>Eelnevast tulenevalt palume täiendada seletuskirja selliselt, et oleksid selged tingimused, millele peab vastama individuaalne kvantitatiivne eesmärk soolise tasakaalu parandamiseks juhatuses või lahti kirjutada, mida täpselt tähendab individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumine.</p>	
--	---	--

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

21.	<p>Eelnõu § 135⁵ lõige 2 on sõnastatud järgnevalt: „<u>Käesolevat jagu ei kohaldata lõikes 1 nimetatud aktsiaemitendi suhtes, kellel on alla 250 töötaja ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või kelle aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot</u>“.</p> <p>Kaubanduskoja hinnangul vajab säte täiendavaid selgitusi rakendamise osas. Nimelt ei ole üheselt mõistetav ajaraam, millal otsustatakse, kas aktsiaeminent kuulub eelnõu kohaldamisalasse või mitte. Samuti ei ole üheselt arusaadav, millist töötajate arvu arvestatakse sätete kohaldamise otsustamisel, kas majandusaasta aruande lõpu seisu arvu või majandusaasta keskmist. Lisaks on meie hinnangul vaja täpsustada, mis saab, kui ettevõtte, kes peab eelnõus toodud soolise tasakaalu eesmärgi saavutamise sätteid kohaldama, ühel hetkel enam eelnõu kohaldamisalasse ei kuulu.</p>	Arvestatud, seletuskirja täiendatud, vt ka märkuste tabeli punkt 6.
-----	---	---

	<p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Teeme ettepaneku täpsustada eelnõu §-s 1 olevat § 135⁵ lõiget 2 selliselt, et on üheselt mõistetavad reeglid, millal aktsiaemitent peab eelnõud rakendama ja millal mitte.</p>	
22.	<p>Eelnõu lisa “Alaesindatud soost liikmete arvulised eesmärgid Eestis registreeritud aktsiaemitendi juhtorganites” Eelnõu lisa kolmandas tulbas “<i>Alaesindatud soost liikmete miinimumarv nõukogus ja juhatuses 33% eesmärgi saavutamiseks</i>” on märgitud, et kui juhatuses ja nõukogus on kokku 3 liiget, siis peab eelnõu §-is 135⁶ lõikes 1 punktis 2 toodud eesmärgi täitmiseks juhtorganis olema 1 alaesindatud soost isik. Vastavalt äriseadustiku (ÄS) § 318 lõikele 1 peab aktsiaseltsi nõukogus olema vähemalt 3 liiget ning § 308 lõike 1 kohaselt võib juhatuses olla 1 või mitu liiget. Sellest lähtudes ei ole võimalik eelnõu lisa kolmandas tulbas märgitud kolm liiget juhatuses ja nõukogus kokku. Seega minimaalne kahe juhtorgani liikmete arv kokku saab olla neli. Äriseadustiku järgi on võimalik olukord, mil aktsiaseltsil ei ole juhatust. Sellisel juhul on potentsiaalselt võimalik, et eelnõu lisa kolmandas tulbas on juhatuse ja nõukogu liikmeid kokku 3, kuid seletuskirjas ei ole selgitatud eelnõu lisa toodud arvulisi näitajaid.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Palume eelnõu koostajal täpsustada, kas eelnõu lisa oleva tabeli kolmandas tulbas peaks juhatuse ja nõukogu liikmete minimaalne arv kokku olema 4, mitte 3. Kui 3 on õige, siis palume vähemalt seletuskirjas täpsustada, mis juhtudel saab liikmete arv olla 3.</p>	Seletuskirja täiendatud.
23.	<p>Eelnõu seletuskirja lehekülgedel 6 ja 7 on toodud tabelid 1 ja 2, mis kajastavad 18 Eesti aktsiaemitenti, kes peavad või potentsiaalselt tulevikus peavad hakkama eelnõuga kehtestatavaid juhtorganite soolise tasakaalu reegleid järgima. Juhime eelnõu koostaja tähelepanu asjaolule, et vähemalt kaheksa tabelites välja toodud ettevõtte nõukogu ja juhatuse liikmete andmed ei vasta e-Äriregistris olevatele andmetele. Kui arvestada, et seletuskirjas toodud tabelites on andmed aprilli 2024.a seisuga, siis on mõistetav, et pärast aprilli tehtud juhtorganite muudatused ei pruugi tabelites olla kajastatud. Kuid varasemad andmed peaksid olema korrektsed. Näiteks on Nordecon AS-i juhatuse liikmeks naine juba aastast 2017 ning EFTEN Real Estate Fund AS-i nõukogus on naine aastast 2020, aga seletuskirja tabelite kohaselt on nende ettevõtete juhtorganites ainult mehed. <u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Palume üle vaadata ja parandada vead eelnõu seletuskirja lehekülgedel 6 ja 7 olevates tabelites 1 ja 2.</p>	Arvestatud. Tabel on ajakohastatud august 2024. a seisuga.
24.	<p>Eelnõu §-s 1 oleva § 135⁷ kohaldamise kord. Eelnõuga lisatakse VPTS-i § 135⁷, mille lõike 1 esimene lause sedastab: „<i>Kui aktsiaemitent ei saavuta</i></p>	Arvestatud, seletuskirja täiendatud. VPTS § 135 ⁷ kohaldub tervikuna pärast 2026. aasta 30. juunit.

	<p><i>käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 1 kohaselt seatud eesmärgi, kohandab ta kandidaatide valimise menetlust juhtorganite liikmete ametikohtadele valimiseks järgmiste meetmetega“.</i> Eelnõus toodud § 272⁹ seab § 135⁶ sätestatud soolise tasakaalu eesmärkide saavutamise tähtajaks 2026. aasta 30. juuni. Saame eelnõust ja seletuskirja selgitustest aru, et kõiki §-i 135⁷ lõikeid tuleb aktsiaemitendil kohaldada siis, kui eesmäärke ei ole 2026. aasta 30. juuniks saavutatud või kui mingil põhjusel pärast seda tähtaega eesmäärke enam ei täideta.</p> <p>Samas ei ole eelnõu ega seletuskiri selles osas piisavalt selge ning võib praktikas tekitada ettevõtjates segadust. Eelkõige tekitab segadust see, et viidatud sättes ega rakendussätetes ei ole viidet selle kohta, et seda tuleb kohaldada alates 2026. aasta 30. juunist. Seetõttu võib sätet tõlgendada ka selliselt, et pärast 2026. aasta 30. juunit tuleb kohaldada üksnes §-i 135⁷ lõiget 1 ning lõiked 2 – 5 kohalduvad kõigile börsiettevõtetele (olenemata eesmärgi täitmisest) kohe pärast eelnõu jõustumist. Näeme võimalust, et praktikas kaotab lõige 1 oma mõtte, kui lõiked 2-5 kehtivad alati kõigile, sõltumata eelnõu §-i 135⁶ lõike 1 kohaselt seatud eesmärgi täitmisest. Nimelt näeb §-i 135⁷ lõike 2 sõnastus ette põhimõtte eelistada vähemesindatud soost kandidaati ka siis kui valitud soolise tasakaalu eesmärk on täidetud. Lisaks ei viita säte ka eelnõu lisas olevatele soolise tasakaalu saavutamise arvulistele kriteeriumitele. Sellest lähtuvalt tuleb väikesearvuliste juhtorgani (2 - 7) liikmete valimisel alati võrdsete kandidaatide puhul alaesindatud soost kandidaat valida, sest iga valimisprotsessi järgi jääb muidu keegi alaesindatuks. Kardame, et see võib osutuda praktikas takistuseks, miks pädevad kandidaadid ei kandideeri, sest avalikust infost on näha, mis soost kandidaati tuleb valida. Samuti tuleb aktsiaemitendil arvestada lõikes 3 sätestatuga, mille kohaselt võrdsete kandidaatide puhul vähemesindatud soost kandidaati mitte valides, on juhtorgani otsus tühine. Kui juhtorgani liikme valimine osutub tühiseks, siis on kõik juhtorgani vastu võetud otsused, mille tegemises ebaõigelt valitud liige osales, ka tühised. Mistõttu on väga oluline, et eelnõus on üheselt mõistetavalt toodud sätte kohaldumise aeg.</p> <p>Kaubanduskoda toetab eelnõu sellist tõlgendust, mille kohaselt kogu säte kohaldub tervikuna pärast 30. juunit 2026. aastal.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Kaubanduskoda soovib teada, kas me saame eelnõust õigesti aru, et § 135⁷ kohaldub tervikuna pärast 2026. aasta 30. juunit? Kui jah, siis teeme ettepaneku vähemalt seletuskirjas, kuid soovitatavalt ka eelnõu rakendussätete all see asjaolu selgelt välja tuua.</p>	
25.	Eelnõu §-s 1 oleva § 135 ⁷ lõike 5 võimalik vastuolu isikuandmete kaitsega.	Selgitatud. VPTS § 135 ⁷ lõike 5 aluseks on direktiiv, mis ei näe ette lisapiiranguid teabe väljastamisele. Kuna direktiiv on miinimumharmoniseeriv, siis pole

	<p>Eelnõu §-i 135⁷ lõige 5 näeb ette: „(5) Aktsiaemitent peab kandidaadile, keda kaaluti juhtorgani liikme ametikohale valimiseks kandidaatide valiku ajal, tema kirjaliku taotluse korral andma 20 tööpäeva jooksul kirjalikult järgmise teabe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kvalifikatsiooninõuded, mille alusel valik tehti; 2) nimetatud kvalifikatsiooninõuete kohane kandidaatide objektiivne võrdlushinnang; 3) kui see on asjakohane, siis konkreetsete kaalutlused, mille põhjal otsustati erandkorras kandidaadi kasuks, kes ei ole alaesindatud soost“. <p>Eelnõu seletuskirja lehekülje 11 kohaselt „lõikest 5 tuleneva teabe andmise kohustuse täitmisel tuleb aktsiaemitendil järgida asjakohaseid isikuandmete kaitse regulatsioone ja teabenõudele vastates ei tohi väljastada kandidaatide isikuandmeid“. Oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet, milles tuntakse muret, et praktikas võivad äriühingud antud normi kohustuse täitmiseks rikkuda isikuandmete kaitse seadust (IKS) ja isikuandmete kaitse üldmäärust (EL) 2016/679 (GDPR). Trahvid IKS-i ja GDPR- rikkumise puhul on suured, ulatudes 20 miljoni euronni või 4% käibest, mille kohaldamine on ettevõttele oluline majanduslik kahju. Nimelt kogutakse kandidaatidelt muuhulgas nende kvalifikatsiooniga seotud andmeid, sh töökogemus ja haridus. Eestis ei ole väga palju tippjuhte, eriti valdkonnaspetsiifiliselt. Seega on võimalik kandidaat tuvastada tema kvalifikatsiooni järgi, kui §-i 135⁷ lõike 5 kohaselt teavet avaldada ning isikuandmete pseudonüümiseerimisest ei piisa.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Palume eelnõu koostajal seletuskirjas täiendavalt analüüsida §-i 135⁷ lõike 5 koosõla IKS-i ja GDPR-iga. Lisaks teeme ettepaneku piirata lõikes 5 toodud andmete väljastamist, näiteks lubada andmete väljastamine ainult õigusvaidluses või kehtestades konfidentsiaalsuskohustuse. Samuti tuleks reguleerida börsiettevõttele andmekaitsereeglite rikkumisega tekkiva kahju hüvitamise korda.</p>	<p>võimalik liikmesriigil ka omapoolselt sätet kitsendada. Samuti läheks väljapakutud kitsendus vastuollu direktiivi eesmärgiga, milleks on võimaldada alaesindatud soost kandidaadil hõlpsalt kontrollida, kas aktsiaemitent on seadusest tulenevaid kohustusi täitnud ning vajadusel enda õigusi kohtumenetluses maksma panna.</p> <p>Samuti ei oleks proportsionaalne kehtestada seaduse tasandil konfidentsiaalsuskohustus; aktsiaemitent võib soovi korral kaaluda konfidentsiaalsuslepingu sõlmimist käesoleva kirjeldatud maandamismeetmena. Siiski tasub meeles pidada, et kui kandidaat, keda kaaluti juhtorgani liikme ametikohale valimiseks, saab teadlikuks teiste kandidaatide isikuandmetest, siis kohalduvad IKÜM-st ja IKS-st tulenevad kohustused ja piirangud ka talle.</p> <p>VPTS § 135⁷ lõikes 5 nimetatud teabe avaldamise kohustus ei ole Eesti õiguses uus. Ka täna kehtiva soolise võrdõiguslikkuse seaduse § 7 näeb tööandjale ette kohustuse tööle/ametisse kandideerinud isikule avaldada tema kirjaliku taotluse alusel teabe valitud kandidaadi tööstaži, hariduse, töökogemuse ja muud selgeid eeliseid andnud oskuste kohta. VPTS-i lisatavad sätted on võrreldes SoVS-iga aktsiaemitendi jaoks vähemkoormavamad. Näiteks kvalifikatsiooninõuete võrdlushinnangut on võimalik väljendada punktisüsteem kaudu (mitu punkti said kandidaadid näiteks hariduse, töökogemuse või tööstaži). Seega läbi objektiivse võrdlushinnangu, nagu eelnõu ette näeb, on võimalik vähendada kui mitte täielikult välistada võimalust, et kandidaat tuvastatakse.</p>
26.	<p>Eelnõu §-s 1 olev § 135⁸. Eelnõus on § 153⁸ sõnastatud järgnevalt: „§ 135⁸. Jagatud tõendamiskohustus (1) Kohtu või töövaidluskomisjoni poole pöörduv alaesindatud soost kandidaat, keda ei valitud juhtorgani liikmeks, peab avalduses esitama faktilised asjaolud, mille alusel võib eeldada, et kõnealune kandidaat oli teisest soost kandidaadiga, kes valiti juhtorgani liikme ametikohale, võrdselt kvalifitseeritud ja et aktsiaemitent on rikkunud käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tulenevat kohustust. (2) Aktsiaemitent, kelle vastu on avaldus esitatud, peab menetluses tõendama, et ta ei ole rikkunud käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tulenevat kohustust. <u>Kui aktsiaemitent keeldub tõendamisest, võrdsustatakse keeldumine käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tuleneva kohustuse rikkumise omaksvõtuga.</u> (3) Jagatud tõendamiskohustust ei kohaldata halduskohtu- ja kriminaalmenetluses“.</p>	Arvestatud.

	<p>Juhime tähelepanu, et lõikes 1 märgitud töövaidluskomisjoni ei saa pöörduda valituks mitte osutunud kandidaat, sest töövaidluste lahendamise seaduse järgi on töövaidluskomisjoni pädevuses ainult töösuhetest lähtuvad vaidlused. Juhtorganite liikmetel puudub AS §-de 309 ja 319 kohaselt töösuhe. Seega ei ole isikul, keda ei valitud juhtorgani liikmeks, alust pöörduda töövaidluskomisjoni poole, vaid tegemist on tsiviilvaidlusega.</p> <p>Eelnõu §-i 135⁸ lõike 2 teise lause kohaselt: „<i>kui aktsiaemitent keeldub tõendamisest, võrdsustatakse keeldumine käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tuleneva kohustuse rikkumise omaksvõtuga</i>“. Meie hinnangul on antud lause vastuolus tsiviilkohtumenetluse seadustikuga, sest selle §-i 231 lõike 2 järgi „omaksvõtt on faktilise väitega tingimusteta ja selgesõnaline nõustumine kohtule adresseeritud kirjalikus avalduses või kohtuistungil, kus nõustumine protokollitakse“. Eelnõu § 135⁷ lõikes 2 sätestatud kohustuse rikkumine või mitte rikkumine tuleb esmalt õiguslikult hinnata, mistõttu ei ole potentsiaalset rikkumist börsiettevõttel võimalik omaks võtta.</p> <p>Kaubanduskoja hinnangul ei ole §-i 135⁷ lõiget 3 vaja, sest eelnõu sätetega seotud menetlused kuuluvad tsiviilõiguse valdkonda, mitte haldusõiguse või kriminaalõigusesse, mistõttu ei ole mõtet asjatult õigusakti koormata.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Teeme ettepaneku jätta § 153⁸ lõikes 1 välja viide töövaidluskomisjonile. Samuti teeme ettepaneku jätta eelnõu §-s 1 toodud § 135⁸ lõike 2 teise lause eelnõust välja või muuta sõnastust selliselt, et vastuolu tsiviilkohtumenetluse seadustikuga oleks välistatud. Lisaks teeme ettepaneku jätta lõige 3 eelnõust välja.</p>	
27.	<p>Eelnõu §-s 1 olev § 135⁹ lõige 3 sätestab, et juhtorganite soolist tasakaalustava eesmärgi täitmisega seotud reeglite kohta tuleb aktsiaemitendil §-s 135⁹ nimetatud teave esitada ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi (1 aasta) lõppu. Kaubanduskoja hinnangul ei ole selline kõrvalekalle direktiivist asjakohane, sest tekitatakse ettevõtetele asjatult liigset halduskoormust ja kulutusi. Direktiivi preambula punktis 47 on sätestatud: „<i>Börsil noteeritud äriühingud peaksid selle teabe avaldama nõuetekohaselt ja kergesti juurdepääsetavas vormis oma veebisaitidel ning esitama selle oma aastaaruandes</i>“. Kaubanduskoda on seisukohal, et soolise tasakaalu eesmärgi aruandluse peaks esitama koos majandusaasta aruandega nagu seda näeb ette direktiiv. Sest sel viisil ei tekitata aktsiaemitentidele ebamõistlikku halduskoormust.</p> <p>Praktikas valitakse tavaliselt nõukogu liikmed aktsionäride üldkoosolekul, mis vastavalt AS §-le 291 lõikele 2 toimub mitte hiljem kui kuue kuu jooksul</p>	Arvestatud.

	<p>majandusaasta lõppemisest. Lisaks esitatakse nõukogu liikmete kandidaadid aktsionäridele AS §294 lg 3 järgi kolm nädalat enne aktsionäride koosolekut. See tähendab, et kui kuu pärast majandusaasta lõppemist soolise tasakaalu andmed esitada, muutuvad need mõne kuu möödudes ebatäpseks. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kas ja kuidas on aktsiaemitendil võimalus Finantsinspeksioonile esitatavaid andmeid uuendada, kui pärast andmete esitamist on valitud uued juhtorgani liikmed ning aktsiaemitent soovib andmeid uuendada. Lisaks paneb eelnõu ettevõttele kohustuse samad andmed avalikustada oma veebilehel, mida ettevõttel on võimalik igal ajal muuta. Sel juhul võib tekkida olukord, kus pärast juhtorgani liikmete muutumist on aktsiaemitendi veebilehel andmed uuendatud, kuid Finantsinspeksiooni lehel olevas nimekirjas on aegunud andmed. Mistõttu näeme vajadust eelnõud täiendada, võimaldades börsiettevõtetele vabatahtlikult esitada avaldus soolise tasakaalu eesmärgi täitmise nimekirjas toodud andmete ajakohastamiseks enne aasta möödumist ning Finantsinspeksioonile tuleb panna kohustus neid andmeid uuendada, kui aktsiaemitent on saatnud uuendatud andmed.</p> <p>Samuti ei selgu eelnõust ega seletuskirjast, millal tuleb esimest korda aktsiaemitendil nõutavaid andmeid pädevale asutusele esitada.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Teeme ettepaneku muuta eelnõu § 1 olevat §-i 153⁹ lõiget 3 nii, et eelnõuga nõutavad soolise tasakaalu eesmärgi täitmise andmed esitatakse koos majandusaasta aruandega ning tuua vähemalt seletuskirjas selgelt välja, millal peavad ettevõtjad andmeid esmakordselt esitama hakkama. Lisaks teeme ettepaneku täiendada eelnõud, võimaldades aktsiaemitendil avalduse esitamisega vabatahtlikult ajakohastada soolise tasakaalu täitmise nimekirja andmeid juhtorgani liikmete muutumisel ning sellisel juhul peab Finantsinspeksioonil olema ka kohustus neid andmeid uuendada.</p>	
28.	<p>Eelnõu §-s 1 olev § 135⁹ lõige 4, soolise tasakaalu eesmärgi täitmise nimekiri. Eelnõu § 135⁹ lõikes 4 sätestatakse soolise tasakaalu eesmärke täitvate ja mitte täitvate börsiettevõtete nimekiri, mis avaldatakse Finantsinspeksiooni veebilehel. Kaubanduskoja hinnangul ei pane eesmärki mitte täitvate ettevõtete andmete avaldamine aktsiaemitente kiiresti ja erakorraliselt juhtorganite liikmeid välja vahetama. Eelnõu ja direktiiv näevad ette, et juhtkonna liikmeid ei pea kohe pärast direktiivi üle võtmist välja vahetama, vaid seda tuleb teha järkjärgult vastavalt nende lepingute lõppemisele. Seega võib ettevõttel minna paar aastat aega enne reegli täitmist, milleks annab aja ka direktiiv. Seevastu võib nõ negatiivne nimekiri jätta ettevõtetest avalikkusele halva mulje ja kahjustada ettevõtte mainet. Lisaks ei näe negatiivset nimekirja ette direktiiv ning meie</p>	<p>Osaliselt arvestatud, seletuskirja täiendatud. Finantsinspeksiooni lehel avaldatav soolise tasakaalu nimekiri koondab juba täna avalikult kättesaadavat infot, mis on kättesaadav äriregistris. Seega ei ole väide, et andmete avaldamine kahjustab ettevõtte mainet, asjakohane.</p>

	<p>hinnangul ei ole vaja direktiivi rangemalt üle võtta. Seejuures ei selgu eelnõust ja seletuskirjast, millal täpsemalt Finantsinspeksioon eesmärgi täitmise või mittetäitmise kohta nimekirja avaldama hakkab.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Kaubanduskoda ei nõustu eelnõu § 135⁹ lõikes 4 sätestatud plaaniga avaldada soolise tasakaalu reeglit järgivate börsiettevõtete nimekirjaga koos ka reeglit mittejärgivad ettevõtted ning teeb ettepaneku nõ negatiivset nimekirja mitte avaldada. Lisaks teeme ettepaneku eelnõus täpsustada, millal soolise tasakaalu eesmärgi täitmise nimekirja avaldama hakatakse.</p>	
29.	<p>Eelnõu täiendamine võrdse kohtlemise seaduse rikkumise välistusega.</p> <p>Oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet seoses murega, et eelnõu ei arvesta ametlikult määratud soo ja tunnetusliku soo avaliku eksponeerimisega kaasneva võiva diskrimineerimise ja –menetlusega. Nimelt on Euroopas aina enam laienemas kolmanda soo ehk „muust soost“ mõiste kasutuselevõtt. Näiteks on 2019. aastal Saksamaal kasutusele võetud intersoolisuse mõiste. ÜRO on samuti seisukohal, et intersoolisuse eitamine on diskrimineerimine. Võrdse kohtlemise seaduse §-ide 2 ja § 3 koostoimes on aktsiaemitentide maine potentsiaalselt ohus, täites direktiivist ja eelnõust tulenevat kohustust isikule määratud soo avaldamisega, kuid isiku tunnetusliku sugu ei vasta sellele. Kuigi sellise olukorra juhtumine on ilmselt ebatõenäoline, siis ei tohiks meie hinnangul ettevõttele reeglite kehtestamisega tekitada võimalust äriühingu maine kahjustamiseks.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku täiendada eelnõus soolise tasakaalu andmete avaldamise kohustuse osa võrdse kohtlemise seaduse rikkumise välistusega.</p>	<p>Selgitatud.</p> <p>Juhtkondade soolise tasakaalu statistika esitatakse agregeeritult, mitte isikustatult, st eelnõuga ei seata äriühingule kohustust avaldada juhtkonna liikmete isikuandmeid, nende sugu või soolist identiteeti. Ettepanek täiendada eelnõud võrdse kohtlemise seaduse rikkumise välistusega ei ole asjakohane, kuna ei käsitle kommentaarid käsitletud küsimusi. Võrdse kohtlemise seadus tagab isikute kaitse diskrimineerimise eest rahvuse (etnilise kuuluvuse), rassi, nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel.</p> <p>Käesoleva eelnõu aluseks oleva direktiivi kohaldamisala on rangelt piiratud kahe sooga (naised ja mehed). Direktiiv omakorda toetub ELi lepingu artikli 3 lõikele 3, mille kohaselt edendab liit naiste ja meeste võrdõiguslikkust. Seega ei ole direktiivi ega eelnõu eesmärgiks hõlmata muid sooidentiteete.</p> <p>Soolise võrdõiguslikkuse seaduse § 5 lg 2 p 5 kohaselt ei loeta diskrimineerimiseks ajutiste soolist võrdõiguslikkust edendavate erimeetmete rakendamist, mis annavad eeliseid alaesindatud soole või vähendavad soolist ebavõrdsust. Seega ei teki siinkohal konflikti ka võrdse kohtlemise seaduse §-ga 2 ja 3.</p>
Justiitsministeerium		
30.	<p>Eelnõuga võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid. Samas läheb eelnõu direktiivist kaugemale, kehtestades soolise tasakaalu nõuded ka riigi otsustusõigusega äriühingutele. Seletuskirjas põhjendatakse seda Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga (VVTP (2023–2027), mille punkti 11.17 kohaselt on seatud eesmärk saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus riigifirmade nõukogudes selliselt, et ühe soo esindajaid ei oleks nõukogus üle 60%. Palume selle otsuse tagamaid seletuskirjas põhjalikumalt kirjeldada (nt seletuskirja 2. osas), tuues ka välja Eesti seisukohad viidatud direktiivi läbirääkimiste ajal.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Seletuskirja täiendatud. Riigivara seaduse muutmise punktid on eelnõust välja jäetud, vt seletuskirja punkt kt 1.3. Märkused.</p>

<p>31.</p>	<p>„§ 23790. Soolise tasakaalu parandamiseks individuaalsete kvantitatiivsete eesmärkide seadmise kohustuse rikkumine (1) Käesoleva seaduse § 1356 lõike 2 kohase individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumise eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.</p> <p>Seletuskirjas märgitakse lk 13, et direktiiv ei sea täpseid karistusmäärasid, vaid näeb ette, et karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Seega võeti karistusmäära suuruse aluseks sarnased VPTS-i karistussätete määrad. Palume seletuskirja täpsustada ning konkreetselt viidata, mida peetakse silmas sarnaste VPTS karistussätete all. Kui vaadata VPTS kehtivat teksti, siis seal on enamuses juriidilise isiku vastutuse sätetes ettenähtud karistusmäär oluliselt kõrgem, pigem miljonites eurodes, või on seotud ettevõtja käibega. Miks on eelnõus leitud, et seekord on siiski põhjendatud kuni 400 000- eurone rahatrahv, mitte aga kõrgem määr? Teeme ettepaneku seaduses tervikuna karistusmäärasid ühtlustada. Oleme sellele ka varasemalt tähelepanu juhtinud. Kui tegemist on turul noteeritud suurte aktsiaemitentidega, siis kuni 400 000 euro suurune rahatrahv ei pruugi olla tõhus ja mõjus, nagu näeb ette üle võetav direktiiv.</p> <p>Kehtiva VPTS 24. peatükk sätestab järelevalve VPTS-is sätestatud nõuete üle. VPTS §-s 2341 on reguleeritud sunniraha suurus. See võib juriidilisele isikule olla kuni 15 miljonit või kuni 15 protsenti aastasest kogukäibest vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aastaaruandele või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel teenitud kasumile või kuni kolmekordsele rikkumise tulemusel ära hoiatud kahjumile vastav summa, kui sellist kasumit või kahjumit on võimalik kindlaks teha. Kui juriidiline isik on emattevõtja või sellise emattevõtja tütarattevõtja, kes peab koostama konsolideeritud raamatupidamise aruandeid, siis on kogukäive kas aastane kogukäive või asjaomase tululiigi kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emattevõtja juhtimisorgan.</p> <p>Tõstatame küsimuse, kas on kaalutud kontrollida soolise tasakaalu parandamise kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustust järelevalve käigus. Kas soovitud tulemise saavutamine oleks võimalik ettekirjutuse ning sunnirahaga? Kas direktiiv kohustab kindlasti selle kohustuse täitmise tagamise üksnes väärteokaristusega? Kui väärteokaristus on tingimata nõutud, siis miks ei ole karistussättes kavandatud rahatrahv seotud teenitud kasumiga? Oleme arvamusel, et juhul kui järelevalve raames võib sunniraha kohaldamisel võtta aluseks teenitud kasumi, siis tuleks sama ette näha ka väärteomenetluses rahatrahvi kohaldamise alusena.</p>	<p>I. Teeme ettepaneku seaduses tervikuna karistusmäärasid ühtlustada</p> <p>Võrdsed karistusmäärad ei peaks olema eesmärgiks omaette, vaid lähtuma peaks kaitstavast hüvest, sh kaaluma peaks, kas kaitse eesmärk on finantsstabiilsus, investorite vara kaitse, finantsturu tõrgeteta toimimine, turu toimimise efektiivsus või muu, finantsstabiilsusega mitteseotud eesmärk. Käesoleval juhul on karistusmeetmed ettenähtud soolise tasakaalu meetmete jõustamiseks, mitte finantsstabiilsuse tagamiseks, seega ei ole nende ühtlustamine muude VPTS-i karistusmääradega õigustatud.</p> <p>II. Palume seletuskirja täpsustada ning konkreetselt viidata, mida peetakse silmas sarnaste VPTS karistussätete all.</p> <p>Seletuskirja täiendatud. VPTS näeb ette umbes 65 karistussätet, millest kaheksal juhul on kehtestatud juriidilise isiku karistusmääraks 400 000 eurot. Näiteks on nimetatud trahvimäär ette nähtud emitendi osanike koosoleku või aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise, selle läbiviimise, seal hääletamise ja hääleõiguse piiramise nõuete rikkumise eest (vt VPTS § 237.29). Sama määr kehtib emitendile ka võrdse kohtlemise nõuete rikkumisel (vt VPTS § 237.35). Ehk 400 000 euro suurused karistused on ette nähtud rikkumiste puhul, mis ei too kaasa niivõrd rakseid tagajärgi investoritele (vrd nt kliendi vara hoidmise ja kaitse nõuete rikkumine) ega kujuta endast süsteemset riski. Käesoleva eelnõu aluseks olev direktiiv näeb karistused ette mh andmete esitamise ja avalikustamise kohustuse rikkumise puhuks. Iseloomult on need väärteokoosseisud pigem sarnased eelpool mainitud ühingu juhtimise nõuete rikkumisega, samuti ei kahjusta eelnõuga lisatavate kohustuste rikkumine otseselt investorit ja tema vara, ning ei too investorit jaoks kaasa rahalist kahju. Seetõttu ei ole karistamine niivõrd kõrges määras kui teiste VPTS väärteokoosseisude puhul põhjendatud. Ehk eesmärgid käesoleva regulatsiooni puhul on muu kui investorkaitse ja finantsstabiilsus. Nende sätete eesmärk on edendada soolist tasakaalu, mitte kaitsta turgu, nagu ülejäänud VPTS-i karistussätted.</p> <p>III. Kas direktiiv kohustab kindlasti selle kohustuse täitmise tagamise üksnes väärteokaristusega? Kas soovitud tulemise saavutamine oleks võimalik ettekirjutuse ning sunnirahaga?</p> <p>Direktiivi artikkel 8 kasutab väljendeid „Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid“ (Member States shall lay down rules on penalties) ja „Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad“ (The penalties shall be effective, proportionate and dissuasive.). Seega on direktiiviga ette nähtud, et liikmesriigid peavad ette nägema karistused artikli 5 lõike 2 ning artiklite 6 ja 7 alusel riigisisesse õigusesse lisatud normide rikkumise eest. Lisatavad</p>
------------	---	---

		<p>normid ei välista Finantsinspektsiooni õigust rakendada ettekirjutust ja sunniraha. Üldjuhul normi rikkumise korral ei järgne kohe väärteomenetlust, vaid seda rakendatakse süstemaatiliste ja korduvate eksimuste korral või kui ettekirjutusest ja sunnirahast ei ole viinud normi rikkumise lõpetamiseni.</p> <p>IV. Kui väärteokaristus on tingimata nõutud, siis miks ei ole karistussättes kavandatud rahatrahv seotud teenitud kasumiga?</p> <p>Keeruline kui mitte võimatu oleks määratleda kasu (või ära hoitud kahju), mis on teenitud direktiivis ettenähtud kohustuste rikkumisega, näiteks kuidas määrata, mis oli kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumisega (VPTS § 237⁹⁰) või või soolise tasakaalu aruandlusega seotud kohustuste rikkumisega (VPTS § 237⁹¹) teenitud kasu. Karistussätted, mis kasutavad trahvi suuruse määramisel teenitud kasu vormelit on üldjuhul seotud rikkumisetega, mis pannakse toime selleks, et kasu saada, seetõttu on võimalik ka teenitud kasu/ ära hoitud kahju määratleda. Käesoleval juhul ei ole rahatrahvi võimalik siduda teenitud kasumiga.</p>
32.	<p>§ 237⁹¹. Soolise tasakaalu saavutamise vahenditega või soolise tasakaalu aruandlusega seotud kohustuste rikkumine (1) Käesoleva seaduse §-s 1357 lõigetes 1, 4 ja 5 või § 1359 lõigetes 1–3 sätestatud kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut. (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.</p> <p>Seletuskirja kohaselt kehtestatakse rahatrahv juhuks, kui juriidiline või füüsiline isik rikub VPTS § 1357 lõigetes 1, 4 ja 5 või § 1359 lõigetes 1–3 sätestatud kohustust ehk soolise tasakaalu saavutamise vahendite või soolise tasakaalu aruandluse esitamiseiga seotud kohustust.</p> <p>Kavandatava § 1359 lõike 1 kohaselt peab aktsiaemitent avaldama kergesti ligipääsetavas vormis oma veebilehel kord aastas järgmise teabe: 1) juhtkonna ja nõukogu sooline koosseis, eristades andmeid juhtorganite lõikes; 2) teabe selle kohta, milline § 1356 lõikes 1 nimetatud eesmärk seati, ja ülevaade meetmetest, mis on võetud seatud eesmärgi saavutamiseks; 3) asjakohasel juhul ülevaade meetmetest, mis on võetud § 1356 lõike 2 kohaselt seatud eesmärgi saavutamiseks.</p> <p>Ka selle väärteokoosseisu juures tõuseb küsimus, kas on kaalutud kohustuse täitmist ehk aruannete esitamist tagada järelevalve käigus ehk ettekirjutuse ning sunnirahaga. Kui nõutav teave on aktsiaemitendil tegelikult olemas ja seda ei ole veebilehel avaldatud, siis miks ei piisa tähelepanu juhtimisest, ettekirjutusest, et see teave veebilehel avaldataks? Kui</p>	<p>V. Ka selle väärteokoosseisu juures tõuseb küsimus, kas on kaalutud kohustuse täitmist ehk aruannete esitamist tagada järelevalve käigus ehk ettekirjutuse ning sunnirahaga.</p> <p>Nagu eelpool punktis 31(iii) märgitud, siis direktiiv kohustab liikmesriiki siseriiklikus ette nägema karistusi § 135⁷ (artikkel 6) ja § 135⁹ (artikkel 7) ettenähtud kohustuste rikkumise eest. Ehk direktiiv näeb nimetatud artiklite rikkumise puhuks ette karistusliku iseloomuga sanktsiooni, milleks sunniraha ei ole (sunniraha ole karistus). Finantsinspektsioonil on õigus enne trahvi määramist kasutada ettekirjutust kui järelevalve tulemusel on avastatud õigusakti rikkumine. Samuti saab järelevalve kasutada sunniraha, kui ettekirjutus jäetakse täitmata või täidetakse ebakohaselt. Seejuures sunniraha saab rakendada ka korduvalt ning karistusena määratud rahatrahvi kõrval. Kui ettekirjutus ja sunniraha ei ole täitnud eesmärki saab järelevalve kasutada ka võimalust kohaldada trahvi.</p> <p>VI. Kui nõutav teave on aktsiaemitendil tegelikult olemas ja seda ei ole veebilehel avaldatud, siis miks ei piisa tähelepanu juhtimisest, ettekirjutusest, et see teave veebilehel avaldataks? Kui ettekirjutusele ei reageerita, siis oleks võimalik kohaldada sunniraha. Palume selgitust, kas direktiiv nõuab tingimata sellise tegevuse eest üksnes karistusõiguslikku lahendust ja muud meetmed on välistatud.</p> <p>Eelnõu ei piira Finantsinspektsiooni õigust kasutada ettekirjutust ja sunniraha. VPTS § 234 kohaselt on</p>

	<p>ettekirjutusele ei reageerita, siis oleks võimalik kohaldada sunniraha. Palume selgitust, kas direktiiv nõuab tingimata sellise tegevuse eest üksnes karistusõiguslikku lahendust ja muud meetmed on välistatud. Kui muud meetmed on võimalikud, siis palume kaaluda haldusõiguslike sunnimeetmete kohaldamist.</p>	<p>Finantsinspeksioonil õigus teha ettekirjutus mh kui järelevalve tulemusel on avastatud õigusakti rikkumine. Samuti saab Finantsinspeksioon ettekirjutuse täitmata jätmise või ebakohase täitmise puhul rakendada sunniraha. Nagu eelpool mainitud, siis sunniraha ei ole iseloomult karistuslik, kuid direktiiv näeb ette karistused artikkel 5 lõike 2 ning artiklite 6 ja 7 alusel vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise puhuks.</p>
33.	<p>Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p>	<p>Arvestatud.</p>
34.	<p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik</p>		
35.	<p>Palun täiendada eelnõu seletuskirja nii, et sellest selguks voliniku kantselei töökoormuse suurenemine. Palun lisanduvatele tegevustele planeerida eelarvevahendid 0,25 ametikoha töötasu ulatuses. Eelnõuga täiendatakse võrdse kohtlemise seaduse § 16 punktiga 10, millega antakse volinikule täiendavad ülesanded (edendab, analüüsib, seirab ja toetab soolist tasakaalu reguleeritud väärtpaberiturul kaubeldava hääleõigust andva aktsia emitentide nõukogudes ja juhatustes). Eelnõu seletuskirjas (lk 23) märgitakse, et „Halduskoormuse suurenemine nii Finantsinspeksiooni kui Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantseleile on väike.“ Leheküljel 24 märgitakse, et avaliku sektori ametnike töökoormus jääb samaks. Kuna voliniku kantselei isikkoosseis on juba täna olemasolevate ülesannete täitmiseks pingeline, siis uute tööülesannete lisandumisel ametnike töökoormus suureneb rohkem, kui eelnõu seletuskirjas välja toodud mõju.</p>	<p>Mitte arvestada. Kuigi voliniku kantselei töökoormus suureneb mõnevõrra, siis eelnõust tulenevad lisanduvad kohustused (edendada, analüüsida, seirata ja toetada soolist tasakaalu reguleeritud väärtpaberiturul kaubeldava hääleõigust andva aktsia emitentide nõukogudes ja juhatustes) ei ole iseloomult igapäevased/regulaarsed, samuti on subjektide ring piiratud (Eestis registreeritud aktsiaemitendid, hetkel selliseid 18). Seega ei ole töökoormuse suurenemine võrdeline 0,25 ametikoha tööajaga.</p>